

til Beslutning og Afgjørelse — hvor denne ikke ligger i den høieste Magts Haand — end ved at give den Regel Magt: at flere Stemmer maae gjælde fremfor færre, saa sees, at ved denne Anklage for „Majoritets-Bapisme“ — vistnok en ganske ny Navne-Dybfindelse, da Pavedømmet hverken andser Fleerstemmighed eller Eenstemmighed udenfor sit eget Drakel — er med eet Slag et hvert Forsøg paa kirkelig Organisation slaaet til Jorden. Og Alt dette i Frihedens, i Kirkesfrihedens Navn! Efterdi der nemlig unægteligt er en vis Frihed i Handling, som ikke kan skilles fra Troens Frihed: Frihed til at foretage, hvad Troen umiddelbart paalægger, og Frihed til at undlade, hvad Troen umiddelbart forbyder, saa ligger den Fristelse nær: at faae dette Frihedstempel udvidet til Alt, hvad der staaer ogsaa kun i fjern og middelbar Forbindelse med Troen og den religiøse Interessé. Saaledes kommer da det synderlige Forhold tilveie: at, medens man paa alle andre Gnemærker erkjender det Nødvendige og Pligtmæssige i at underordne egen Villie under Fleerhedens Villie ved Anordning af de forskjellige ydre Forhold, vil man derimod være berettiget til paa de kirkelige Gnemærker — der dog ogsaa have deres udvortes Forhold og Anliggender — at skyde sig ind under Samvittigheden, og under dette Skjold protestere mod enhver Majoritets-Beslutning som utaaaleligt Indgreb i Samvittighedens utrænkkelige Ret. Intet er i sig selv nemmere og simplere end denne Methode: først at drage Alt, hvad der hører til Kirkens Gnemærker, ind under Begrebet af Troes og Samvittighedsforhold, og derefter imod enhver kirkelig Anordning, der ikke har Ens Sympathie, at reise Klage over, at Samvittigheden skeer Overlast og Troen lider Evang. Jeg kan ikke fritage mig for at ophylse ved Exempel, hvorledes der er forsøgt paa at give denne Frihedstheorie Anvendelse paa de factiske Forhold. „Hvis man“ hedder det i en Artikel, mod det omhandlede Forslag, „i hin Forsamling (Kirkeraadet) i en nær eller fjern Tid indstiller Mynsters Alterbog eller en lignende til Efterlevelse i alle Landets Kirker, . . . veed man ikke, eller vil man ikke vide, at Bruddet da er der? eller hvis Kirkeraadet

indstiller til Vedtagelse, at Præster ikke maae tage imod Lægfolks Indbydelse i saakaldt fremmed Sogn og der føre et christeligt Ord, . . . seer man da ikke, eller vil man ikke see, at ingen fribaaren Christen og ingen fribaaren Præst kan give Afkald paa en simpel Menneske-, Christen- og Præste-Rettighed, og at da atter Bruddet er der? Der kan ganske vist være det oprigtigste Ønske for at den Frihed, som et velordnet Samsfund kan bære, og der vil til saadanne Spørgsmaal eller Udraab alligevel ikke findes andet Svar, end at der i intet Samsfund kan være Plads for Fordring paa en saa abstract og ubetinget Frihed. Naar man sruer Begrebet af „Christelig og præstelig Fribaarenhed“ op til et saadant Punkt, at man ved enhver kirkelig Anordning, som ikke er efter eget eller Partiets Hoved, har den Erklæring paa rede Haand: „Nu er Bruddet der,“ da skønner jeg ikke rettere, end at man kun passer til at staae alene; enhver Samsundsorden, enhver Samsundsvirksomhed er herved gjort umulig. Selv i den enkelte Mentighed — dersom det først var lykkes at gjøre den til, som det hedder i det kirkelige Partisprog: independent, — vilde det Selysamme gjentage sig; der vilde reises samme Klage over utaaaleligt Tyrannie, saasnart Majoriteten tiltog sig den mindste Ret over Minoriteten, og saaledes vilde Consequentzen drive til videre og videre gaende Spaltning, indtil Enkeltmand tilfjst kom til at staae overfor Enkeltmand. Det Betænkeligste endnu ved Sagen er det Forhold, hvort Præsterne, som de naturlige Bærger for den Christelige og præstelige Fribaarenhed, ville komme til at stille sig til Lov og Anordning. Ogsaa herpaa skal jeg anføre et Exempel. Man har seet geistlige Mænd gennem Kirketidenden underrette Verden om, hvorledes de stille sig til den kirkelige Confirmationshandling: at de „have tilbudt deres Confirmationer, at, hvis de ei turde, ei med Sandhed kunde af Hjertet bekjende den christelige Tro, da enten at udsætte deres Confirmation eller blot lade dem aflægge et borgerligt Løfte;“ med andre Ord: disse geistlige Mænd erklære sig villige, altsaa competente, til at sætte en ganske ny selvdannet Handling istedet for den, der er anordnet i den kirkelige Lov.